

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.1.103/2009/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. március 25. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

*A sikkasztás büntette miatt **a terhelt** ellen folyamatban volt bűnügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Ceglédi Városi Bíróság 22.B.107/2006/47. számú ítéletét, és a Pest Megyei Bíróság 2.Bf.116/2009/9. számú végzését hatályában fenntartja.*

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s :

I. A Ceglédi Városi Bíróság 2008. december 10. napján kihirdetett 22.B.107/2006/47. számú ítéletével a terhelt bűnösségét sikkasztás büntettségben (Btk. 317. § (1) bekezdése és (5) bekezdésének a) pontja) állapította meg. Ezért őt - végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett - 1 év 6 hónap börtönbüntetésre ítélte. Egyben rendelkezett a járulékos kérdésekről.

Az ítéleti tényállás lényege szerint a Sz. Kereskedelmi és Korlátolt Felelősségű Társaság tagjai - anyagi nehézségeik miatt - szóban megállapodtak, hogy a kft. egyik ceglédi ingatlanát értékesítik. Az ügylet lebonyolításával a terheltet bízták meg, aki adásvételi szerződést kötött a vevővel. Az ingatlanon a M.T.B.

Rt-nek 16.100.000 és 12.900.000 forint tőke és járulécai tekintetében jelzálogjoga állt fenn. A vevő a szerződés megkötésével egyidejűleg vételár címén 10.000.000 forintot átadott a terheltnek, egyben vállalta, hogy az ingatlant terhelő 12.900.000 forint tőke és járulécai biztosítására bejegyzett jelzáloghitelből még fennálló tartozást is rendezi. A bejegyzett másik teher rendezése változatlanul a Sz. Kft-t, mint eladót terhelte.

A terhelt az átvett vételárat nem fizette be a Sz. Kft pénztárába, hanem azt jogtalanul eltulajdonította. A kft-nek okozott 10.000.000 forint kár nem térült meg, ezért a büntetőeljárásban a Sz. Kft. a fenti összeg és járulécai erejéig polgári jogi igényt terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában rögzítette, hogy a terhelt azzal a magatartásával, hogy a sértett kft. nevében eljárva az ingatlan vételárát nem fizette be a kft. pénztárába, hanem azt jogtalanul eltulajdonította - a sikkasztás büntetét követte el.

A terhelt és védője által felmentésért, és a polgári jogi igény megítélése miatt bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Pest Megyei Bíróság a 2009. április 28. napján jogerős 2.Bf.116/2009/9. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alapügyben hozott jogerős határozat ellen a terhelt védője útján nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amelyet az indokolásból kitűnően az 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban Be.) 416. § (1) bekezdés alapított. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok az anyagi jogi szabályok megsértésével állapították meg a terhelt bűnösségét, mert figyelmen kívül hagyták, hogy a bűncselekmény elévült.

A védő vélekedése szerint a gyanúsítás tényének közléséig a terhelttel szemben a nyomozó hatóság nem foganatosított olyan eljárási cselekményt, amely a terhelt szerepének tisztázására irányult. Ezért az eljáró bíróságok törvényt sértettek, amikor a nyomozást elrendelő határozatot az elévülést félbeszakító, érdemi eljárási cselekménynek tekintették. Az elévülést csak azok az eljárási cselekmények szakítják félbe, amelyek ténybeli alapja azonos az utóbb vád tárgyává tett cselekmény ténybeli alapjával, és a gyanúsított szerepének tisztázására irányulnak. Ezért indítványozta az első- és másodfokú határozatok hatályon kívül helyezését, és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság új eljárás lefolytatására utasítását.

A Legfőbb Ügyészség BF.3159/2009. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak ítélte, és a megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta. Kifejtette, hogy

a felülvizsgálati indítvány tévesen hivatkozik arra, hogy a büntethetőség elévülését a bűncselekmény elkövetését követően első ízben a csak a gyanúsított kihallgatása szakította félbe.

A Btk. 34. § a) pontja szerint az elévülési határidő kezdete a bűncselekmény befejezésének, a pénz átvételének a napja. Ezt követően az ítélethozatalig több mint 5 év eltelt ugyan, ám az elévülést félbeszakította a hatóságnak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárás cselekménye. Ilyennek kell tekinteni a nyomozást elrendelő határozatot. Ezért a büntethetőséget megszüntető ok nem valósult meg. Álláspontjának alátámasztására az EBH 2008/1764. számon közzétett jogesetre hivatkozott.

A felülvizsgálat során tartott nyilvános ülésen a védő a felülvizsgálati indítványt fenntartotta, a Legfőbb Ügyészség képviselője a határozatok hatályban tartását indítványozta.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak.

Az 1978. évi IV. törvény (továbbiakban Btk.) 32. §-ának b) pontja szerint a büntethetőséget megszünteti az elévülés. A büntethetőség elévül a) pont olyan büntett esetén, amely életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető, 20 év; b) pont egyéb bűncselekmény esetén a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább 3 év elteltével (Btk. 33. §-a (1) bekezdés). Az elévülés határidejének kezdő napja befejezett bűncselekmény esetén az a nap, amikor a törvényi tényállás megvalósul (Btk. 34. § (1) bekezdés a) pont).

A Btk. 35. § (1) bekezdése értelmében az elévülést félbeszakítja a büntetőügyekben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárás cselekménye. A félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik. Az elévülési idő a terhelt cselekményének törvényes minősítésének megfelelően (Btk. 317. § (1) bekezdés és (5) bekezdés a) pontja) az adott ügyben öt év.

A felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó (Be. 423. § (1) bekezdés).

A felülvizsgálati indítvány érdemi elbírálásához elengedhetetlen volt mindazon nyomozati cselekmények vizsgálata, amelyek az elévülés bekövetkezésének vagy kizárásának megállapításához alapot nyújtanak. Ezeket az adatokat az alapügyben eljáró bíróságnak a Be. előírásainak megfelelően nem kellett rögzítenie, és a tényállás nem is tartalmazza. Nem jelenti a tényálláshoz kötöttség sérelmét az, hogy a Legfelsőbb Bíróság a döntésének meghozatalához alapul vette az elévülés kérdésében való állásfoglaláshoz az egyes nyomozási cselekmények jellegét, időpontját (BH.2005/163.)

A Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitánysághoz a Sz. Kft. felszámolójául kijelölt C. Kft. cégjegyzésére jogosult felszámolóbiztos tett feljelentést a terhelt ellen, mivel a terhelt a kft. anyagi eszközeiből a 10.000.000 forint vételárat kivonta. A sikkasztás büntettének megalapozott gyanúja miatt a ellen a rendőrség elrendelte a nyomozást, a terheltet gyanúsítottként hallgatták ki.

A Be. 164. § (1) bekezdése szerint a büntetőeljárás - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nyomozással kezdődik. A nyomozás során fel kell deríteni a bűncselekményt, az elkövető személyét, fel kell kutatni és biztosítani kell a bizonyítási eszközöket. A nyomozás tehát - az elkövetőt mentő körülményeket kivéve - az elkövető felelősségre vonása végett történik, objektíve az elkövető ellen irányul, függetlenül attól, hogy annak kiléte ismert-e vagy sem.

A törvény szerint az elkövető az, aki a bűncselekménynek a Btk. általános és különös részében meghatározott törvényi tényállást megvalósítja. Tapasztalati tény, hogy van olyan elkövető, akinek kilétét nem lehet felderíteni, ezért soha nem lesz belőle terhelt, de olyan is, amikor a terhelt nem elkövetője a terhére rótt bűncselekménynek. A terhelt az, akit bűncselekmény alapos gyanúja terhel, s emiatt büntetőeljárást folytatnak ellene. Ebből következően az elkövető és a terhelt nem azonos fogalmak, nem fedik egymást.

Mindemellett a bírói gyakorlat egységes abban a kérdésben, miszerint nem szükséges, hogy az elkövető személye ismert legyen, az ismeretlen tettes elleni nyomozás elrendelése is félbeszakíthatja az elévülést. Az elévülési határidő letelte előtt elrendelt nyomozás - akár ismert, akár ismeretlen elkövető ellen - az eljárás előbbre vitelére alkalmas eljárási cselekmény (EBH 2008.1764).

A terhelt terhére megállapított bűncselekményt az eljáró bíróságok a Btk. 317. § (1) bekezdés és az (5) bekezdésének a) pontja szerint minősítették. E bűncselekmény büntetési tétele 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztés. A terhelt az adásvételi szerződésből kitűnően átvette a 10.000.000 forint vételárat, amelyet eltulajdonított. A felszámoló által tett feljelentés alapján a nyomozás elrendelésére - az öt éves elévülési időn belül - került sor. Ezért az elévülés attól függetlenül félbeszakadt, hogy a terhelttel szemben a bűncselekmény megalapozott gyanújának közlésére, gyanúsítottként történő kihallgatására csupán hat hónappal később került sor.

A fentiekben kifejtettekre figyelemmel az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül állapították meg a terhelt bűnösségét és minősítették cselekményét.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatokat a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság a Be. 421. § (3) bekezdése alapján mellőzheti.

Budapest, 2010. március 4.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Molnár Gábor s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző
Kné